

Broj: X-KŽ-06/311-1
Sarajevo, 30.11.2007. godine

Sud BiH, Sarajevo	
Kriminalni, Građanski i Apelacioni odeljenje	
Kriminalni Odeljenje i Apelacioni Odeljenje	
Odelje I Odelje II Odelje I Odelje II	
Odeljci za sudsku upravu Odeljci za sudsku upravu	
X - KŽ/06/311-1	2.55
10.11.	(Str. Str.)
11/26-12-2007	08:55
Milica	

U IME BOSNE I HERCEGOVINE

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel II za organizovani kriminal, privredni kriminal i korupciju, u vijeću Apelacionog odjeljenja sastavljenom od sudije Nedžada Popovca kao predsjednika vijeća i sudija Dragomira Vukoje i dr Miloša Babića kao članova vijeća, uz učešće pravnog savjetnika Željke Marenic kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Pružljanin Semira, zbog produženog krivičnog djela Carinska prevara iz člana 216. stav 2, u vezi sa stavom 54. i porezna utaja iz člana 210. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), odlučujući po žalbi branioca optuženog, protiv presude ovog Suda broj X-K-06/311-1 od 16.07.2007. godine, nakon održane sjednice vijeća dana 16.07.2007. godine, na osnovu člana 310. i člana 314. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), donio je:

P R E S U D U

1. Djelimičnim uvažavanjem žalbe advokata Midhata Kočo, branioca optuženog Semira Pružljanina **preinačava se** presuda Suda Bosne i Hercegovine broj X-K-06/311-1 od 16.07.2007. godine u dijelu odluke o kazni, tako da se optuženom, primjenom članova 39,42,48. i 53. KZ BiH, za krivično djelo Porezna utaja iz člana 210. stav 1. KZ BiH utvrđuje kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, te se isti osuđuje na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine, u koju kaznu će mu se uračunati vrijeme provedeno u pritvoru od 14.12.2006. godine, pa do upućivanja na izdržavanje kazne.

2. U ostalom dijelu prvostepena presuda ostaje neizmijenjena.

O b r a z l o ž e n j e

[1] Presudom Suda Bosne i Hercegovine broj X-K-06/311-1 od 16.07.2007. godine optuženi Pružljanin Semir je oglašen krivim za počinjeno produženo krivično djelo Carinske prevare iz člana 216. stav 1. u vezi sa članom 54. KZ BiH, pa mu je za to djelo utvrđena pojedinačna kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 4 (četiri) mjeseca, i za krivično djelo Porezne utaje iz člana 210. stav 1. KZ BiH, za koje djelo mu je utvrđena

kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 3 (tri) mjeseca, pa je za ova krivična djela počinjena u sticaju primjenom člana 53. KZ BiH osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci.

Na osnovu člana 111. u vezi sa članom 110. KZ BiH, optuženi je obavezan na plaćanje novčanog iznosa od 84.801,86 KM, kao iznosa imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

Osnovom člana 188. stav 1. ZKP-a, optuženi je obavezan na naknadu troškova krivičnog postupka, čija će se visina odrediti posebnim rješenjem.

[2] Protiv ove presude žalbu je blagovremeno izjavio branilac optuženog, Midhat Kočo, advokat iz Sarajeva, zbog postojanja bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, sa prijedlogom da žalbeni sud žalbu uvaži, prvostepenu presudu preinači i optuženog oslobodi od optužbe, odnosno, da prvostepenu presudu ukine i odredi održavanje pretresa pred Apelacionim vijećem.

[3] Od strane Tužilaštva Bosne i Hercegovine nije dostavljen pismeni odgovor na žalbu.

[4] Na sjednici vijeća Apelacionog odjeljenja koja je održana dana 30.11.2007. godine branilac optuženog je dao usmeno obrazloženje svoje žalbe, pri čemu je ostao kod navoda i prijedloga iznesenih u žalbi, dok je tužilac predložio da se žalba odbije kao neosnovana.

[5] Nakon što je ispitalo pobijanu presudu u vezi sa žalbenim prigovorima u smislu odredbe iz člana 306. ZKP-a, vijeće Apelacionog odjeljenja je odlučilo kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede:

[6] Prvostepena presuda, po ocjeni ovog vijeća, nije zahvaćena bitnim povredama odredaba krivičnog postupka na koje žalba branioca optuženog ukazuje.

[7] Uvodno, branilac smatra da je povrijeđeno pravo optuženog na odbranu a time da je počinjena bitna povreda iz člana 297. stav 2. ZKP-a, budući da sud, u smislu odredbe člana 253. i 254. ZKP-a, nije vodio zapisnik o radu na glavnom pretresu iako je na to bio obavezan u smislu odredbi člana 239. ZKP-a. Pored navedenog, a imajući u vidu član 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP), žalba nalazi da je na navedeni način narušeno pravo optuženog na zakonit postupak, pri čemu ona postavlja pitanje kako će apelaciono vijeće provjeriti navode žalbe bez postojanja navedenog zapisnika.

[8] Što se tiče ovog žalbenog prigovora, isti je bez osnova. Branilac se u žalbi *inter alia* poziva na član 253. ZKP-a u kojem je propisano da se o radu na glavnom pretresu vodi zapisnik u koji se mora doslovno unijeti cijeli tok glavnog pretresa. Međutim, odredbe ovog procesnog zakona dozvoljavaju vođenje zapisnika ne samo u pismenom obliku već i na način da se isti vodi putem audio (zvučnog) snimanja. Tako i sam član 253. u stavu 2. propisuje da sud može narediti da se određeni dio zapisnika *pročita ili reprodukuje*, što jasno na jednaku mogućnost u pogledu oba načina na koji se zapisnik vodi. Ovome u prilog govori i član 155. ZKP-a, koji propisuje da se sve preduzete radnje u toku krivičnog postupka, u pravilu, snimaju sa uređajem za zvučno snimanje. Tokom prvostepenog postupka, cijeli tok postupka je sniman na audio zapis, a koji zvučni zapis koji ima svojstvo

originala, su i branilac i optuženi imali pravo i mogućnost dobiti ga u svakom trenutku. Pored toga, branilac niti na koji način ne osporava tačnost, autentičnost ili kompletnost toga audio zapisa, koji je lako dostupan, doslovan i sadrži kompletan tok postupka, pa Sudu ne nalazi valjano obrazloženje o tome na koji način bi eventualno moglo doći do kršenja prava optuženog u ovom smislu. U pogledu zabrinutosti branioca za provjeravanje navoda njegove žalbe od strane Apelacionog vijeća, vijeće samo upućuje da se isti provjeravaju jednostavnim preslušavanjem relevantnih dijelova audio-zapisnika sa glavnog pretresa.

[9] Nadalje, branilac smatra da je počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP-a iz razloga što je izreka prvostepene presude nerazumljiva i iz nje nije moguće izvesti zaključak koje je su to radnje, kojima je ostvareno biće krivičnog djela iz člana 216. stav 1. u vezi sa članom 54. i krivičnog djela iz člana 210. stav 1. KZ BiH za koje se optuženi tereti. Branilac navodi da razlozi pobijane presude ne nude relevantne činjenice iz kojih bi se moglo vidjeti na koji je način Sud utvrdio da je optuženi počinio inkriminisana djela. Odbrana ističe da je KZ BiH u ovom slučaju *lex generalis*, a odredbe Zakona o indirektnom oporezivanju, Carinskog zakona i Zakona o postupku indirektnog oporezivanja su *lex specialis* propisi, te je na osnovu odredaba tih zakona trebalo biti utvrđeno da li u radnjama optuženog ima elementa krivičnog djela, pogotovo imajući u vidu da je u toku upravni postupak povodom inkriminacije koje su optuženom stavljene na teret, pa je prvostepena presuda prejudicirala rješavanje upravnog postupka.

[10] Naime, optuženi je oglašen krivim i za krivično djelo Porezne utaje iz člana 216. stav 1. u vezi sa članom 54. KZ BiH, a nesporno je da je u toku postupak upravnog rješavanja ispravljanja greške na svih šest jedinstvenih carinskih isprava, navedenih u tački I izreke (špediter, u zakonskim rokovima propisanim odredbama člana 143. ZOPIO može u svakom momentu ispraviti svaku grešku u imenima, brojevima, pisanju ili računanju). Prema žalbi, odobrenje broj: 7295/06 pogrešno je priloženo uz predmetne JCI, umjesto ispravnog odobrenja broj: 7390/06.

[11] Članom 9. i 62. ZCP BiH propisano je da se određeni podaci u prihvaćenim JCI mogu mijenjati (osim vrste robe, broj JCI i carinska ispostava u kojoj je JCI zavedena), dok je odredbama člana 112., 154., 155., 156. i 157. Odluke propisan način ispravke u prihvaćenim JCI. Nadalje, iz člana 186. Odluke vidljivo je da nenamjernom zamjenom odobrenja za vanjsku obradu ne mogu nastati nikakve posljedice. Špediter, firma „Bihor“ d.o.o. kao opunomoćenik firme „Omerta“ d.o.o., ima više odobrenja za vanjsku obradu koja se odnose na istog korisnika („Omerta“ je nosilac odobrenja) pa je očito da se u konkretnom slučaju radi o nenamjernoj grešci špeditera, jer su u periodu činjenja grešaka postojala oba odobrenja za vanjsku obradu, odnosno radi se o permutaciji brojeva u rubrici u koju su brojevi odobrenja za vanjsku upotrebu trebali biti upisani. PO žalbi, je navedeni propust konvalidiran budući da su podnošenjem razduženog lista od strane firme „Bihor“ d.o.o. ispunjeni svi uslovi predviđeni članom 319. stav 1. i 2. Odluke, pa je jasno da, primjenom ovog člana, ne dolazi do neopravdanih povlastica u pogledu uvozne dažbine. Imalac može zahtijevati da se izvrši razduživanje u vezi s određenom uvoznom robom ili robom za privremeni izvoz.

[12] Pored toga, rok za razduženje privremeno izvezeno robe na vanjsku obradu je 30 dana po isteku roka za razduženje (rok za razduženje je od 28.04.2007. godine do 08.05.2007. godine), a optuženi je nezakonito uhapšen i nalazi se u pritvoru od 14.12.2006. godine, pa

je time spriječen dalji rad firme i onemogućeno ispunjenje međudržavnih ugovornih poslova, čime je načinjena nenadoknadiva šteta firmi a što je suprotno odredbama člana 6. ZOUIO.

[13] U situaciji kada upravni postupak još uvijek nije okončan, pobijanom presudom je počinjenja i bitna povreda odredba krivičnog postupka iz člana 279. stav 1. tačka d) ZKP BiH budući da nije dopušteno da se okončaju zakonski postupci od kojih ovisi krivična odgovornost, a kako je optuženom oduzeta sva dokumentacija od strane Tužilaštva BiH, praktički je onemogućeno njegovo pravo na odbranu.

[14] Odbrana smatra da je počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka i iz tačke g) stava 1. člana 279. ZKP BiH, jer je Sud donio presudu, a da nije bio nadležan, obzirom da prethodni postupci od kojih zavisi krivično gonjenje nisu završeni.

[15] Odredbe člana 142. stav 1. ZOPIO BiH davale su osnov za prekid krivičnog postupka, jer prethodni postupak nije okončan, pa je time optuženi doveden u nepovoljan položaj. Članom 55. ZOPIO BiH propisano je da UIO mora provesti upravni postupak, a ne postupati na način na koji je postupljeno u ovom predmetu.

[16] Naime, žalba objašnjava, da je na osnovu člana 54. ZOPIO BiH podnošenjem JCI (a sve predmetne JCI su prihvaćene od RC Sarajevo) pokrenut postupak indirektnog oporezivanja, tačnije firma „Omerta“ d.o.o. je automatski registrovana kao PDV obveznik. Poresku ispravu predstavlja svaki dokument koji je dostavljen UIO, a u kojem obveznik priznaje ili navodi bilo koju činjenicu koja se odnosi na utvrđivanje obaveze indirektnog poreza, pa predmetne JCI čine upravo takav dokument.

[17] Nadalje, članom 142. ZOPIO BiH propisano je da će direktor UIO oglasiti apsolutno ništavim rješenje prvostepenog carinskog organa, ako je rješenje doneseno bez poštivanja zakonske procedure (vanredni pravni lijekovi). Rezultat postupaka koji su u toku još je nepoznat, a prvostepena presuda je prema žalbi branioca prejudicirala krivnju optuženog iako za to nije bilo zakonskog osnova.

[18] Pored navedenog, branilac ističe da je činjenično stanje pogrešno i nepotpuno utvrđeno, budući da su firma „Omerta“ d.o.o. i firma „Tajkun“ d.o.o. iz Novog Pazara imale zaključen ugovor o međusobnoj poslovnoj saradnji broj 38/06 od 16.10.2006 (Prilog 1). Na osnovu odobrenja broj: 03/4-2-UP/I-18-7390/06 RC Sarajevo (Prilog 1a) i pomenutog Ugovora, te na osnovu JCI CI Sarajevo broj C66274 od 18.10.2006. godine (dokaz T-18), šalje se cjelokupna količina teksas platna firmi u Novi Pazar (Prilog broj 2). U polju 44 ove JCI stoji odobrenje broj: V902-7390/06, tj. ono se odnosi na ugovor broj: 38/06, a ne na ugovor broj: 41/06, kako to svrstavaju carinski organi RC Sarajevo. Navedeni ugovor prilagan je uz sve JCI kod svih carinskih organa BiH i Republike Srbije, Pošto je navedene JCI ovjerali carinski organi BiH i Srbije, to UIO RC Sarajevo nije smjela mijenjati ugovorene vrijednosti robe.

[19] Podnosilac JCI (špediter) firma „Bihor“ je u predmetnim JCI-ima, u polje 44 svih JCI-a (u koju se upisuje odobrenje za predmetnu vanjsku obradu) upisivala pogrešnu šifru. Pošto se kod špeditera „Bihor“ u predmetu firme „Omerta“ nalazi i završeno poslovanje za firme „Tajkun“ i firmu „Simplonšped“ d.o.o. Valjevo, to je uposlenik špeditera uzeo

odobrenje za vanjsku upotrebu broj: 7295/06, koje se odnosi na firmu „Simplonšped“ d.o.o. Valjevo i isto koristio u svim spornim JCI-ma koje se odnose na firmu „Tajkun“. O navedenom su saslušani svjedoci Mulaz Sijarić, Sanela Tufo - Sijarić i Goran Jovović, koji su i potvrdili da je u pitanju greška. Upravo je ovakva tvrdnja tih svjedoka poslužila kao osnov na kojem je žalba gradila tezu u nekoliko pravaca – najprije, u okviru bitnih povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. ZKP-a, da je došlo do povrede tačke d), tj. do povrede prava na odbranu jer nije dopušteno da se okončaju zakonski postupci od kojih zavisi krivična odgovornost; da je optuženom oduzeta sva moguća dokumentacija postupcima Tužilaštva a time odbrani i onemogućeno dokazivanje tvrdnji vještaka odbrane Teufika Keča; da je došlo do povrede iz tačke g) jer je sud donio presudu a da nije bio nadležan obzirom da nisu bili okončani postupci koji predstavljaju osnov za postojanje krivičnog djela; da je počinejna povreda iz tačke d) jer je izreka presude nerazumljiva i u usrotnosti sa provedenim dokazima, osim toga, da je sud pogrešno primjenio odredbe KZ BiH jer iz odredbi za koje je optuženi proglašen krivim ne proizilazi biće odnosnog krivičnog djela, u čemu je ostvarena i povreda krivičnog zakona. Prije nego što ovi žalbeni prigovori i odgovori ovog vijeća na iste budu detaljnije izloženi, na ovom nivou razmatranja može se zaključiti da je njihova premisa upitna, a time, kako će se vidjeti u nastavku ovih razloga, i žalbene tvrdnje koje se iz njih izvode, iskontruisane i neodržive pa ih je kao takve valjalo odbiti.

[20] Razvijajući tezu o grešci špeditera žalba logicira da, nakon što je dobijeno odobrenje za firmu „Tajkun“(7390/06), nije bilo potrebe da se koristi neko drugo. Nadalje, sporne JCI su ocarinjene sa tehničkom greškom, a ni RC Sarajevo, a ni carinici na pregledu robe nisu uočili tu tehničku grešku. Greška je uočena tek od strane špeditera, kada je podnosio razdužni list. Špediter je napravio samo dvije greške i to tako što je upisao šifru „9027295/06“ umjesto „90227390/06“ (a i ovo je u suprotnosti sa Uputstvom UIO jer se trebalo upisati 7390/06/10902). Budući da se u AOP u RC Sarajevo nalazi odobrenje broj 7390/06, jer ga je RC Sarajevo i izdalo, nedoumice oko pogrešno podnesenog odobrenja morao je riješiti carinski radnik na prijemu JCI te prvu JCI na kojoj je uočio grešku vratiti špediteru da pravilno priloži ispravno odobrenje. Isto tako, RC Sarajevo je moralo ispraviti navode u polju 40. i 44. spornih JCI, jer je u momentu uvoza predmetne robe sa vanjske obrade u RC Sarajevo postojalo Odobrenje broj 7390/06.

[21] Nadalje, odbrana smatra da izreka presude nema uporišta u njenim razlozima i posebnim zakonima na kojima se morala zasnivati. Zakon o indirektnom oporezivanju (SG BiH broj 89/05) uređuje postupak utvrđivanja, naplate i kontrole indirektnih poreza i poreskih prekršaja, te propisuje prava i obaveze obveznika indirektnog oporezivanja (žalba citira članove 17., 49., 74. i 76.), a UIO RC Sarajevo je učinila sve suprotno onoga što je propisano. Tako je bez prethodno provedenog carinsko – upravnog postupka pokrenut krivični postupak.

[22] Pored navedenog, od firme „Omerta“ d.o.o. je naplaćeno više uvoznih dažbina za 1.696 komada predmetnih proizvoda, pošto je odobren škart od 3% (u pitanju je oko 56.532 komada uvezenih proizvoda). Žalba ponovo ističe da su ugovore o poslovnoj saradnji firme „Omerta“ d.o.o i firme „Tajkun“ d.o.o. prihvatili i ovjerali carinski organi BiH i Srbije. Pored svih priloženih dokumenata i dokaza da fakturna vrijednost uvezene robe predstavlja stvarno plaćenu vrijednost, carinski radnici RC Sarajevo su bez ikakog obrazloženja odbili da prihvate predmetne fakture i samovoljno utvrdili vrijednost robe. Budući da UIO nije

dala odgovor na pitanje određivanja carinske vrijednosti predmetne robe, ostavljena je mogućnost samovoljnog određivanja carinske vrijednosti uvezenoj robi (uz nalaz vještaka Keč Teufika priloženo je tumačenje CAFAO-a o određivanju carinske vrijednosti za pivo i ostalu robu). Na osnovu izloženih tvrdnji, žalba na ovom mjestu prigovara potpunosti i pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja od strane prvostepenog suda. Ispitujući ove žalbene tvrdnje, ovo vijeće primjećuje da tvrdnja po kojoj je od firme „Omerta“ naplaćeno više uvoznih dažbina za 1.696 komada predmetnih proizvoda sa vanjske obrade pošto je odobren škart od 3% , nije uopšte relevantna, imajući u vidu predmet optužbe – u prvom redu, počinjenje krivičnog djela carinske prevare. Takođe, ništa drukčije stvari ne stoje sa tvrdnjom iz ovog žalbenog osnova da su carinski radnici samovoljno utvrdili vrijednost robe obzirom da je prvostepena presuda dala opredijeljene razloge - koji su logični i u svemu prihvatljivi i za ovo vijeće - zašto smatra da su isti bili ovlašteni za opisano postupanje.

[23] Konačno, sa istog žalbenog osnova, žalba tvrdi da u ovoj krivičnoj stvari firma „Omerta“ d.o.o. nije od strane UIO RC Sarajevo dobila niti jedno, a niti postoji konačno carinsko rješenje kojim se utvrđuje postojanje carinskog duga. Kako se carinski dug utvrđuje isključivo u proceduri prijema JCI i carinjenja robe, evidentno je da budžet FBiH nije mogao biti oštećen na bilo koji način. Firma „Omerta“ d.o.o. je u potpunosti ispoštovala odredbe ZCP BiH, ZCT BiH, ZVP BiH, Odluku VM BiH, ZOPIO, kao i posebno uputstvo Direktora UIO BiH o postupku carinjenja ponovno uvezene robe sa VO. Sva carinjenja od strane „Omerta“ d.o.o. su plaćena u zakonskom roku, iako su ista nezakonito uvećana. Nadalje, uvozna roba na koju se plaćene uvozne dažbine prestaje biti carinska roba i nad istom se ne može vršiti carinski nadzor, pa prema tome ni naknadna naplata kako je to od carinskih organa pogrešno urađeno.

[24] Shodno tome, žalba zaključuje da vođenje krivičnog postupka i pritvaranje optuženog predstavlja propust RC Sarajevo, jer nije proveden upravni postupak u kojem su morale biti utvrđene sve relevantne činjenice.

[25] Iz svega naprijed navedenog žalba tvrdi da pobijana presuda ne daje valjane razloge, odnosno relevantne činjenice i pravni osnov na kojima se presuda temelji, a posebno u odnosu na neprihvatanje nalaza vještaka Keč Teufika, kojem Sud ne poklanja vjeru iako je isti mnogo potpunije dao objašnjenja u odnosu na nalaz vještaka Prašljević Kerime, na kojem se pobijana presuda temelji. Nije jasno, pita se žalba, kako Sud može pokloniti vjeru jednom vještaku, odnosno jedan nalaz prihvatiti, a drugi osporiti, kada sud i angažuje vještake zbog njihove specifične stručnosti.

[26] Žalbeni navodi, koji se odnose na bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP-a, na način da je izreka presude nerazumljiva i da iz nje nije moguće izvući zaključak koje su to radnje kojima je ostvareno biće krivičnih djela carinske prijevare i porezne utaje, a da ni razlozi osporene presude u ovom pravcu nemaju nikakvih relevantnih činjenica iz kojih bi se mogla izvesti sumnja ili zaključak na koji način bi sud mogao utvrditi da je optuženi počinio inkriminisana djela, prema ocjeni ovog vijeća su paušalni, jer je prvostepena presuda detaljno i uspješno odgovorila na sva ova pitanja koja pokreće žalba što se već može uočiti i njenom letimičnom a da se ne govori o temeljitom čitanju.

[27] Iz činjeničnog supstrata izreke prvostepene presude opisanog pod tačkom 1., utvrđena je krivična odgovornost optuženog, prvo - što je u periodu od 05.09.2006. godine, pa do 15.12.2006. godine, preduzeo radnje kojim je kao vlasnik i osnivač firme „Omerta“ d.o.o. Sarajevo, u namjeri izbjegavanja plaćanja carinskih i drugih dažbina, potpisao i uz posredovanje špediterske firme „Bihor“ d.o.o. Sarajevo popunio i Carinskoj ispostavi Sarajevo podnio šest lažnih carinskih prijava za ponovni uvoz (IM-6), prikazujući da se radi o kompenzirajućim proizvodima uz djelimično plaćanje uvoznih dažbina, iako se radilo o uvozu robe na koju je trebao platiti pune carinske i druge dažbine (što se odnosi na počinjnije krivičnog djela carinske prevare); a zatim što je, kako je to činjenično pobliže opisano pod tačkom 2. izreke prvostepene presude, u odnosu na krivično djelo porezne utaje - optuženi izbjegao plaćanje poreza na dodatnu vrijednost u i stom vremenskom periodu za iskazani iznos, a u okviru poslovanja preduzeća u njegovom vlasništvu. prema stavu ovog vijeća vrlo je jasno i nedovosmisleno utvrđena i obrazložena u prvostepenoj presudi.

[28] Nasuprot stavu odbrane, žalbeno vijeće nalazi da prvostepena presuda u relevantnim dijelovima tumači i poziva se na odredbe zakona o porezu na dodatnu vrijednost, zakona o carinskoj politici i drugih relevantnih propisa, detaljno se osvrćući kako na argumente i procedure na koje je ukazivala i optužba i odbrana. Pobijana presuda korektno citira i sadržajno izlaže *lex specialis* propise kojim se upotunjava blanketna norma, pri tom ona pojašnjava i zakonske pojmove iz tih propisa poput „robe za privremeni izvoz“, „kompenzacione proizvode“ itd. Ta presuda se ne zaustavlja samo na ovome, već ona, po prethodnoj ocjeni dokaza, kako po sadržaju tako i po njihovoj vjerodostojnosti, u metodološki ispravnoj elaboraciji saglasnoj odredbama iz člana 281. ZKP-a, i nakon pravilno i potpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povlači brižljivu pravnu analizu o ispunjenosti elemenata bića odnosnih krivičnih djela, te konačno ispravno izvodi finalni zaključak o krivičnoj odgovornosti optuženog za imenovana krivična djela izvršena u sticaju.

[29] Žalba uporno i na više mjesta podastire tezu shodno potrebama odbrane, o pitanju primarnog rješavanja upravnog postupka koji je u toku po zahtjevu za modifikacijama isprava pred nadležnim organima, dakle, da se rješenje ovog pitanja u upravnom postupku nameće kao prethodno pitanje za pravilan ishod krivičnog postupka povodom istog činjeničnog događaja, pa da je prvostepeni sud donošenjem napadane presude postupio prejudicirajuće i protivno zakonu. Naime, po žalbi, ovako postupajući, prvostepeni sud je pogrešno primjenio odredbe krivičnog zakona za koje je optuženi proglašen krivim iz iz kojih ne proizilazi biće odnosnog krivičnog djela. Ovako sročeni žalbeni prigovori kojeg žalba na više mjesta ponavlja, po ocjeni vijeća, jednostavno ne stoji. Naime, treba imati u vidu činjenicu da eventualna mogućnost rješavanja nekog pitanja u upravnom postupku, apsolutno ne može zaustaviti rješavanje istog u krivičnom postupku, ukoliko se ono pokaže relevantnim za odlučivanje krivičnog suda po predmetnoj stvari. Sud je u krivičnom postupku, kao postupku starijeg pravnog reda, nadležan i kompetentan da odluči o svim pravnim pitanjima koja su sadržana u krivičnim djelima koja su predmet optužbe i ne može biti uslovljen niti ograničen postupanjem od strane bilo kojeg upravnog organa. Iz tog se pokazuje da pitanja koja žalba naširoko postavlja vezano za ispravnost postupanja carinskih organa u vezi tačnosti procedura nisu od značaja za predmet ovog postupka.

[30] Što se tiče žalbenog prigovora da je Sud neopravdano prihvatio razloge iz nalaza sudskog vještaka Prašljivić Kerime, a da se nesigurno obračunao sa nalazom i mišljenjem

stalnog sudskog vještaka Teufik Keča, koji je angažovan od strane odbrane, sud je i ovaj žalbeni navod cijenio neosnovanim.

[31] Naime, sadržajne rezultate vještačenja Kerime Prašljivić, prvostepena presude iznosi u svojim razlozima samo kao jedan od dokaza, kojeg je u sklopu svih ostalih dokaza sud cijenio, i o čijoj relevantnosti i dokaznoj vrijednosti, shodno tome sud i odlučuje. Navod odbrane da se u slučaju vještaka Kerime Prašljivić radi o osobi koja „ovu specifičnu materiju poznaje veoma površno, pa čak u nekim dijelovima i potpuno pogrešno“, žalbeni sud cijeni kao paušalan i neprihvatljiv, iz razloga što ocjenu rezultata vještačenja vještaka Prašljivić, koja je stalni sudski vještak, jednako kao i svakog drugog dokaza daje samo sud, a drugo je pitanje validnost te ocjene. Po mišljenju ovog vijeća, sud prvog stepena je na stranicama 10,14,19. i 21. svoje presude dao argumentovane i uvjerljive razloge zašto prihvata vještačenje ovog vještaka, pojedinačno i u sklopu ostalih, u prvom redu objektivnih dokaza (poput JCI, razdužnog lista, Odobrenja za vanjsku obradu, sve to od 12.10.2006., generalne punomoći izdate špediteru sa pečatom i potpisom optuženog kao vlasnika firme, iskazima svjedoka optužbe u dijelu koje je sud prihvatio i dr.) i na njima utvrđenih činjenica, kako onih odlučnih tako i onih kojim sud daje kontrolni i pomoćni značaj, a zašto ne prihvata finansijsko vještačenje Keč Teufika. Otud ne stoji ni žalbeni prigovor po kom od strane prvostepenog suda izostaje ocjena protivrječnih dokaza.

[32] Iz prvostepene presude se da vidjeti da je svjedok Mulaz Sijarić potvrdio da je na JCI korištenim za uvoz robe zaista korišteno razduženo odobrenje Uprave za indirektno oporezivanje; da su svjedoci: Sevdija Rahmanović, Sanela Tufo-Sijarić i Goran Jovović potvrdili kako je u rubrikama 40. i 44. spomih JCI popunjavano razduženo odobrenje, da je to učinio upravo Jovović, - slijedom čega tako utvrđena činjenica nije ni za žalbu upitna. Ono, na čemu žalba, međutim opstaje je tvrdnja da se u navedenim rubrikama upisano razduženo odobrenje treba pripisati grešci referenta špediterske firme, a ne namjeri optuženog. Upravo ovi svjedoci optužbe na čijim iskazima, i ne samo na njima, prvostepeni sud u svojoj presudi gradi objektivnu stranu počinjenog krivičnog djela, tokom svog svjedočenja afirmišu ovu žalbenu tezu, s ciljem, kako o tome pravilno zaključuje pobijana presuda, da pomognu optuženom u izbjegavanju njegove krivične odgovornosti. Naime, njihovo svjedočenje da se radilo o greški suštinski predstavlja pokušaj da se realno počinjenoj krivičnopravnoj radnji kakvu utvrđuje ta presuda oduzme njeno subjektivno pokriće. Apelaciono vijeće ovom prilikom primjećuje da su svjedoci pozvani da svjedoče o onom što su svojim čulima opazili, dakle, vidjeli i čuli, dok izvođenje logičkih konkluzija iz onog što je predmet svjedočenja, odnosno ocjena vrijednosti svjedočenja, pripada sudu.

[33] Sagledavajući istaknute žalbene razloge, evidentno je da odbrana nastoji, ako ne vlastitom revizijom utvrđenog činjeničnog stanja, a ono davanjem utvrđenim činjenicama drugog smisla od onog kojeg im je ispravno dao sud prvog stepena, optuženog ekskulpira od krivične odgovornosti. Ta teza, da se radilo o grešci špeditera - koju žalba terminološki varira od tehničke greške pa do permutacije brojeva - ne može opstati ako se imaju u vidu činjenice objektivisane materijalnim dokazima iz spisa, posebno činjenična okolnost kakvu predstavlja brojnost izvršenih upisa po svakoj od najmanje 6 JCI, jer bi za slučaj nenamjerne greške, kako se žalba određuje, brojnost ponovljenih upisa bio upozoravajući činilac *per se* za službenika špeditera da se greška blagovremeno uoči. Osim toga, ovlaštena špediterska organizacija profesionalno obavlja svoj posao, dakle, postupa sa

povećanim stepenom odgovornosti, pa se ovdje nikako ne radi o neukom licu kojem bi se ovakav propust mogao pripisati kao greška.

[34] Uostalom, presuda na stranici 11 svojih razloga na tom planu otklanja sve dileme činjeničnim utvrđenjem da je špediterska firma „Bihor“ podnijela zahtijeve za modifikaciju 6 spornih JCI od 09.3. i 19.03.2007., u vrijeme kada je bilo već otkriveno počinjenje krivičnog djela što se da vidjeti prostim poređenjem datuma iz navedene dokumentacije. Ako se stvari viziraju sa te strane, da je optuženi tek nakon hapšenja a ne prije, podnio zahtijeve za modifikaciju JCI posredstvom špeditera – kako pravilno rezonuje prvostepena presuda – potpuno se pokazuje nebitnim za pravilno rješavanje ove krivičnopravne stvari što su ti zahtijevi podneseni unutar zakonskog roka kojeg predviđa carinsko-upravni postupak.

[35] Dakle, početni žalbeni prigovor po kojem je objektivno počinjena radnja optuženog bila rezultirana greškom prilikom popunjavanja JCI a ne njegovom namjerom, uprkos pokušajima da se navodni nedostaci prvostepene presude koja je o tome zauzela suprotan stav razrade u žalbi, je definitivno ostao na tom sasvim proizvoljnom, ničim dokazanom i za bilo kakvu polemiku neupotrebljivom nivou, a time su ostale i bezuspješne teze o bitnim povredama odredaba krivičnog postupka, te prigovori upućeni pravilnosti činjenične osnove pobijane presude i ispravnosti zaključivanja prvostepenog suda vezano za pravnu ocjenu počinjenih djela od strane optuženog.

[36] Iako branilac optuženog nije podnio žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, Sud je osnovom člana 308. ZKP-a (prošireno dejstvo žalbe), preispitao kako visinu utvrđenih pojedinačnih kazni, tako i izrečenu jedinstvenu kaznu, iz razloga što je žalba bila podnijeta zbog povrede krivičnog zakona i zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. Tako je ovo vijeće stalo na stanovište da je prvostepena presuda pravilno i potpuno utvrdila činjenice koje su od odlučnog značaja u pogledu odluke o kazni, ali je isto tako našlo da je doseg otežavajućih okolnosti vezano za upornost u izvršenju krivičnog djela porezne utaje, kao i relativno većeg iznos imovinske koristi prilikom odmjeravanja kazne za ovo krivično djelo od 1 (jedne) godine i 3 (tri) mjeseca, isuviše došao do izražaja, u odnosu na olakšavajuće okolnosti poput njegovog ranijeg nekažnjavanja i mlade životne dobi. Iz navedenih razloga, Sud je osnovom člana 314. ZKP-a prvostepenu presudu preinačio tako što je optuženom za krivično djelo porezne utaje utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, a što je imalo uticaja i na odmjeravanje i izricanje jedinstvene kazne zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine za oba predmetna djela počinjena u sticaju.

[37] Isti član je našao primjenu i prilikom odlučivanja o imovinskoj koristi od 84.801,86 KM, koja je prvostepenom presudom, a na osnovu člana 111, u vezi sa članom 110. KZ BiH, oduzeta od optuženog, kao korist koja je nastala učinjenjem krivičnih djela za koja je oglašen krivim. Ovo vijeće je stanovišta da je naznačena imovinska korist, nastala izvršenjem predmetnih krivičnih djela optuženog, tačno i precizno utvrđena i potpuno osnovano oduzeta, tako da je u tom dijelu prvostepena presuda potvrđena.

[38] Iz navedenih razloga a na osnovu člana 314. ZKP BiH, vijeće je odlučilo kao u izreci ove presude.

Zapisničar
Željka Marenčić

